

ПРИРОДА-НАШ СПІЛЬНИЙ ДІМ

Синій Вир

Регіональний еколого-освітній часопис

Ramsar

Озеро Синевир - водно-болотне
угіддя міжнародного значення
(Рамсарська конвенція)

Озеро Синевир - одне із семи
природних чудес України

Газету засновано 21 березня 2001 року

Листопад, 2022 р.

№ 11 (343)

Колеги Поліського природного заповідника відвідали НПП «Синевир»

21-22 листопада, директор Поліського природного заповідника Юрій Бруцький, головний бухгалтер Леся Лінкевич, начальник ПНДВ Павло Ласко та інженер з охорони природних екосистем Єлизавета Лінкевич з робочим візитом відвідали адміністрацію Національного природного парку «Синевир».

Робочий візит відбувся з метою поглиблення співпраці та обміну досвідом в природоохоронній, науковій, еколого-освітній і рекреаційній діяльності, а також налагодження тісної співпраці між природно-заповідними установами.

У ході зустрічі директор парку Микола Дербак ознайомив гостей із діяльністю природоохоронної установи, розкрив основні завдання, які покладені на парк. Водночас ознайомив гостей з структурою, адміністративно-функціональним поділом та функціональним зонуванням території НПП, охарактеризував основні досягнення, стан фінансових надходжень від діяльності та сплати податків за пройдений рік. Розповів про участь в міжнародних проектах, перспективи діяльності та розвитку, а також звернув увагу на проблемні питання діяльності парку.

Серед основних досягнень парку в 2022 році відзначено: надання

цікавився і проблемами, що постають у процесі діяльності та перспективами їх вирішення.

Микола Юрійович підвів підсумки зустрічі та зосередив увагу на тому, що нашою спільною метою є розвиток нацпарку і кожен працівник повинен творчо та ефективно працювати на своєму робочому місці, чітко аргументувати своє бачення та ідеї такого розвитку.

У рамках дводенного візиту, для колег організовано та здійснено наочну екскурсію по цікавих місцях гірського краю та установах парку. На разі побували на плантації вирощування екочайїв, відвідали реабілітаційний центр бурих ведмедів, одно з семи природних чудес України - Синевирське озеро, верхове болото «Глуханя», відділ транспортного обслуговування, а також музей-сканzen «Старе село».

Гості Полісся подякували дирекції НПП «Синевир» за переданий досвід роботи в природоохоронній діяльності, а також теплий прийом, та організовану екскурсію.

За результатами зустрічі напрацьовано дієві механізми співпраці в найближчій перспективі.

Микола КУРУЦ,
начальник відділу
еколого-освітньої роботи

З Днем
народження
шановний
**Миколо
Юрійовичу!**

Щиро вітаємо вас з Днем народження і бажаємо, щоб ваше мудре керівництво, депутатська діяльність і добре серце ще багато років радувало усіх нас — ваших вдячних підлеглих!

Не кожен може похвалитися таким мудрим керівником, професіоналом своєї справи, людиною рішучих дій і залізної витримки.

Висловлюємо тільки слова нескінченної подяки за ваш невгласимий ентузіазм, вольовий характер, працьовитість і ставлення до роботи. Залишайтесь таким саме стійким, мужнім і сміливим, щоб вами пишалися всі близькі.

Нехай ваша мудрість, доброта і відповідальний підхід до роботи буде завжди на висоті. Спасибі за ваш особливий талант керівника, за турботу і тепло, за розуміння і компетентність у всіх питаннях.

Бажаємо вам і вашій родині міцного здоров'я, достатку, мирного неба і звичайного людського щастя, а також невичерпного оптимізму на багато років вперед.

Щоб робота завжди дарувала вам тільки позитив і віру в досягнення мети, а в оточенні будуть тільки надійні і вірні друзі.

З повагою

колектив Національного
природного парку «Синевир»

Відмінні локації для тихого і затишного відпочинку

Інспектори державної охорони Остріцького ПНДВ Національного природного парку «Синевир» постійно дбають про створення та підтримку належного стану рекреаційної мережі в унікальних місцинах – об'єктах ПЗФ.

Саме сюди прагнуть потрапити не лише мандрівники, а й просто подорожуючі, місцеве населення, охочі відпочити серед розкішної природи, ознайомитися з неповторним колоритом Карпат. Для цього керівництво парку надає дедалі більшого і більшого значення розвитку рекреації та місцям відпочинку. Створено і побудовано

чимало зручних локацій для тихого і затишного відпочинку в кожному ПНДВ парку.

Для прикладу, лише наприкінці цьогорічної осені інспектори

державної охорони Остріцького ПНДВ під чійним керівництвом Євгена Дербака, створили нові туристичні локації для відпочинку та привели в належний стан вже діючі. Більшість з них встановлено на в'їздах до урочищ - «Студений», «Рабачинка», «Чорна Ріка» та до Реабілітаційного центру бурих ведмедів, краєвиди яких радують око подорожуючих. Зручність їх в тому, що простягаються вздовж річки Теребля та неподалік автомобільної дороги, що веде до легендарного та унікального озера Синевир.

Силами інспекторів збудовано і встановлено на чотирьох рекреаційних зонах вісім нових бесідок. Більшість огорожено дерев'яним парканом та впорядковано прилеглу територію. Окремо облаштовано місця для вогнища, виділено санітарні зони, де встановлено ящики для збору сміття та ін. Тут, біля річки та потічків, після

тривалої дороги можна зручно перепочити чи провести вільний час у колі друзів та й кращого місця для фотознімків і не знайти.

«Створення охайніх та затишних місць для цікавого й приємного відпочинку на природі – це одне із завдань, що закладено в програмі розвитку відпочинкових зон. Зрештою, облагородження місць відпочинку, а також, створюючи нові та доглядаючи вже існуючі, ми намагаємося знаходити такі зручні локації, аби кожен хто приходить чи приїздить до лісу міг насолодитися його красою, відновити свої духовні та фізичні сили, побути наодинці з природою – вимога часу нашого життя. Ми не лише створюємо нові місця для спілкування з природою, а й постійно підтримуємо в належному стані ті туристичні локації, що є цікавими для подорожуючих і добре зарекомендували себе в минулі роки» – говорить начальник Остріцького природоохоронного науково-дослідного відділення Євген Миколайович.

Для більш зручного орієнтування відвідувачів національного парку, на території природно-заповідного фонду встановлено інформаційні стенді про розміщення рекреаційних зон відпочинку та вказівники зі схемами напрямків руху по туристичних стежках. На окремих стендах висвітлено правила поведінки відпочиваючих у лісі тощо.

У будь-яку пору року, кожному приємно пройтися зручними стежками, де дзурчать струмки чистої джерельної води, помилуватися краєвидами, побувати ніби в серці природи. Власне, ліс для кожного має бути не чужим, а рідним, відповідно, і ставитися до нього треба саме так, аби сюди хотілося повернутися ще і ще, як до рідних місць.

Вочевидь, що розроблена та втіlena концепція відпочинкових зон поєднує в собі напрями рекреаційно-туристичної діяльності, а саме – місця для відпочинку дорослих та пропагування бережливого ставлення до лісів і навколоїшнього природного середовища.

Загалом, у кожному з восьми ПНДВ національного природного парку є по декілька таких рекреаційних зон. Адже місця відпочинку створюють для того, щоб люди могли відпочити, подихати свіжим повітрям та отримати задоволення від природи.

Микола КУРУЦ,
начальник відділу

Мотель «Бункер» отримав «нове обличчя»

Будівля мотелю «Бункер» має власну цікаву історію. Незабаром, після поточного ремонту, що розпочатий цьогорічної осені, вона отримає «нове обличчя». Майстри-будівельники максимально зберегли той зовнішній вигляд надбудови, який був зведеній на інженерній споруді з самого початку.

Не всім відомо, що саме на таких об'єктах як цей, будувалась оборонна система укріплень для воєнних потреб ще 1939 роках за наказом угорських окупантів та виконувала роль військово-оборонної лінії німецької армії та її союзників, що дісталася назву Лінія Арпада в честь династії угорських князів Арпадовичів. Пролягла вона вздовж старого державного кордону, який тоді простягався через весь Карпатський хребет. Будівництво таких бункерів та інших

залізобетонних інженерних споруд тривало аж до 1943 року.

Сьогодні таких укріплень на території Національного природного парку «Синевир» збереглося чимало. Okremi з них, як для прикладу цей бункер, який

знаходиться у ма- льовничій місцині урочища «Остріки» і під час війни використовувався для випікання хліба для угорських військових, ще у 2000 роках знайшов своє призначення.

На ньому побудовано двоповерховий мотель з дерева в якому може розміститися до 12 осіб. Дерев'яна споруда має привабливу оригінальну архітектуру і приймає туристів на відпочинок. Тут є чотири охайні кімнати, відокремлена загальна кухня з усіма зручностями для приготування їжі, бесідки з мангалами.

Зі слів начальника господарського відділу НПП «Синевир» Михайла Беци відомо, що цей ремонт об'єкту плановий, оскільки внутрішнє оздоблення, меблі, система опалення, санвузли своє відслужили, а стара покрівля вже своє пережила і все це потребувало як ремонту так і повного оновлення.

Нині створено всі зручності для проживання та гарного відпочинку. Повсюди завершено відповідний ремонт як в середині будівлі так і зовні.

Тепер своїм ошатним виглядом та розташуванням, мотель «Бункер» тішитиме туристів і переселенців. Їх тут завжди гостинно і тепло зустрінуть.

Марина ПЕЧКАН,
екскурсоводка

Школярі вчилися правильної переробки вторинної сировини

У Синевирському ОЗЗСО найбільших втрат, знищуються яка також була перевидана на 4 відбувся еколо-освітній захід рослини, гинуть тварини. Дуже мовах. Також в національний парк «Правильно збираємо – вміло важливо в наш час економити був переданий навчально-ігровий переробляємо», присвячений природні ресурси, адже вони не стенд для доповнення Зеленого Всесвітньому дню вторинної безмежні. Для цього варто класу, закладеного тут раніше.

Головна мета заходу – застосовувати вторинну переробку сировини.

привернути увагу учнів до проблеми вторинної переробки відходів.

Учасники заходу навчилися, як правильно збирати і сортувати сміття та вміло його переробляти.

На зараді з дирекцією парку та провідними співробітниками – питання:

Для закріплення навчального матеріалу з учнями проведено реабілітаційного центру поранених диких ссавців (пан Микола Дербак журнального паперу портретної проінформував, що територія під такий центр уже закладена);

Про можливості створення інформаційної складової біля верхового болота «Глуханя»;

Про можливості збереження болота «Замшатка» (люди навколо болота на

Всі активно долучились до роботи і власних ділянках робили дренажі і вміло справилися із поставленим болото зневоднюється та починає завданням. Активні учасники заходу зарости ялинниками);

отримали в подарунок розмальовки. Про можливості встановлення

На завершення фахівці парку веб-камери біля озера «Синевир» з подякували дирекції закладу за метою спостерігати за живим світом

представлену можливість таких заходів.

Людов ГРЕЧИН,
фахівчиня

Синевирські школярі зібрали гостинці для ведмедів

«Збери фрукти для улюблених ведмедів». Під такою назвою відбулася екологічна акція в Синевирському опорному закладі загальної середньої освіти I-III ступенів, в якій взяли участь учні старших класів.

Разом з учителями вони зібрали з дерев шкільного саду, який цього року порадував неабияким урожаєм понад 20 мішків яблук різних сортів. Такі соковиті гостинці передано до

Реабілітаційного центру буріх ведмедів Національного природного парку «Синевир», де зараз перебуває 30 клишоногих. Ведмеді залюбки їдять яблука, вони для них є одними з улюблених ласощів раціону.

Керівництво Національного природного парку «Синевир» широко вдячне дирекції навчального закладу, вчителям та учням за збір яблук та проявлену турботу про клишоногих.

Людов ГРЕЧИН

Візит в Національний природний парк «Синевир» у рамках співпраці

Нешодавно співробітники Інституту еколо-релігійних студій Олександр Бокотей (керівник) та Михайло Біланич (експерт) разом зі співробітником Союзу охорони природи Німеччини (NABU, Nabu international) Іваном Тимофеєвим (координатор проектів) здійснили робочий візит у Національний природний парк «Синевир» з метою поглиблення співпраці.

У ході зустрічі з директором парку Миколою Дербаком, гості передали методичні матеріали, нещодавно видані інститутом: розмальовки «Пригоди Степана в Квадратляндії» (які вийшли на 4 мовах), набір дидактичних ігор «Вивчаємо рослинний і тваринний світ граючись», екоказку «Кажанчики»,

ведмедів. Там же поспілкувались з співробітниками центру, які висловили чимало назрілих питань в роботі центру, які потрібно вирішувати. Одне з них – це першочергова необхідність створення спеціалізованого приміщення для проведення операцій хворим тваринам, а також кімнати для тимчасової реабілітації тварин при кімнатній температурі. Також були обговорені інші питання.

Водночас відвідали верхове болото «Глуханя», що в с. Негровець. Тут планується встановлення інформаційного стендів, створеного у співпраці між двома нашими установами. Наступною зупинкою був центр реабілітації хижих птахів (біля с. Колочава), біля якого планується створення центру реабілітації диких копитних.

Узгодивши всі робочі питання, та зробивши фотофіксацію всіх важливих для подальшої співпраці об'єктів, робоча група Інституту повернулась додому, злагативши свої враження і досвід, зробивши висновки, що необхідно зробити надалі для покращення співпраці між IEPC та нацпарком задля спільногомайбутнього внеску в розвиток відповідальності за творіння.

Олександр БОКОТЕЙ,
керівник Інституту

Навчання з фото та відеозйомки

У Національному природному парку «Синевир» відбувся двовідданий тренінг, який провів експерт українсько-німецького проекту «Підтримка природно-заповідних територій України» - Василь Дячук. Мета навчання - підвищити технічну якість у процесі зйомки фото та відео зображення.

Впродовж навчання працівники установи опанували: особливості якісного фотографування та

відеозйомок за несприятливих умов, функції зйомок сучасними цифровими камерами, а також робили фото (пейзажів, тварин та макро-зйомки), знімали та монтували відео за допомоги сучасних програм.

Набуті знання допоможуть покращити моніторинг дикої природи, сприятимуть еколого-просвітницькій та рекламно-видавничій діяльності парку.

Федір МАТІЧИН,

«Синій Вир»

Еколого-освітній часопис
Засновник і видавець громадське
об'єднання «Товариство «Синій Вир». Свідоцтво про державну реєстрацію Серії ЗТ №214
РЕДАКТОР
МИКОЛА ДЕРБАК
Комп'ютерна верстка та дизайн
Марина Печкан, Тетяна Тільняк
Газету набрано і зверстано у
видавничому центрі НПП «Синевир»

Адреса:
с. Синевир, 1626, Хустський р-н,
Закарпатська обл., 90041
e-mail: npp-synevir@ukr.net
www.npp-synevir.net.ua

За точність наведених фактів відповідальність несуть автори матеріалів.
Листування з читачами – тільки на сторінках газети.
Тираж 500 прим.
Зам.

Номер віддруковано в НПП «Синевир»

Вітаємо!

Вітаємо з днем народження

Хланту Михайла Петровича, начальника Негровецького ПНДВ.

Нехай множаться гаранди в житті, повниться радістю душа, збуваються всі ваші мрії та надії

Хай буде світлим кожен день в житті,

Хай негаразди завжди обминають.

Хай буде легко вам вперед іти,

І словом добрим вас завжди вітають!

У листопаді святкують іменини працівники НПП «Синевир»:

Біланин Василь Степанович, працівник відділу ВВПР;

Бобик Іван Іванович, електромонтер;

Горват Михайло Степанович, заступник начальника Синевирсько-Полянського ПНДВ;

Горват Михайло Михайлович, водій РТД;

Руснак Іван Федорович, інспектор І к.

Синевирсько-Полянського ПНДВ.

Нірова Дмитро Іванович, інспектор Ік. Остріцького ПНДВ;

Стець Михайло Миколайович, майстер з охорони природи.

Бажаєм іменинникам щастя, миру, добра, благополуччя на всіх перехрестях життя. Нехай робота приносить тільки задоволення, а новий день дарує радість і натхнення.

Нехай волошками цвітуть літа прекрасні,

Нехай здійсняться тисячі бажань.

Щоб доля дарувала тільки щастя, ні грама бід, ні капельки

З ювілем!

Вітаємо з 45-річним ювілем!

Конар Ангеліну Дмитрівну, заступника головного бухгалтера; Нехай множаться гаранди в житті, повниться радістю душа, збуваються всі ваші мрії та надії. Нехай запорукою завжди буде енергійність, цілеспрямованість та бажання досягти нових висот.

Хай прекрасним цвітом шлях життя рясніє,

Збуваються завжди заповітні мрії.

Щоб довго і мирно на світі жилося,
Щоб тільки добро вам у всьому велося.

Вітаємо з 65-річним ювілем!

Суботу Ілюю Васильовича, сторожа;

Нехай вам завжди усміхається удача, щасливо буде ваша родина, в домі завжди панують мир і злагода, а кожен день буде сповнений тільки приємними новинами та зустрічами. Бажаємо, щоб кожне починання. Було успішно втілене в життя. Нехай людська повага і визнання Крокують поруч з вами в майбуття!

50-річний ювілей святкує **Красняник Василь Петрович,** інспектор І к.

Синевирсько-Полянського ПНДВ;

Щиро вітаємо іменинника з ювілем і бажаємо світлої долі, доброго настрою, сімейного благополуччя, успіхів у роботі. Нехай для вас квітує білий цвіт, Життя становить найкращі ваші мрії. І доля посилає многая літ, Здоров'я, щастя, радості, надії.

Вітаємо з 45-річним ювілем!

Руснака Федора Федоровича, інспектора І к.

Синевирсько-Полянського ПНДВ.

Бажаємо імениннику щастя, здоров'я, успіхів. Нехай дорога життя уквітчується людською повагою та радісним настроєм.

Хай у житті буде доволі Любові, радості і мрій.
Здійсняться задуми у долі, Сотні бажань, думок, надій.

Вітаємо з 45-річним ювілем!

Вовканця Миколу Михайловича, робітника ВВПР.

Зичимо міцного здоров'я, особистого щастя, родинного тепла. Хай все подальше життя буде сповнене миром, радістю, успіхами душевним спокоєм.

Нехай пісні всі милозвучні, Для вас лунають знов і знов. Хай будуть з вами нерозлучні, Добро, надія і любов!

З повагою і щирими побажаннями – колектив працівників НПП «Синевир».

Метеорологічні показники за жовтень

Зазвичай під час бабиного літа настає малохмарна суха погода з відносно високими температурними показниками.

На території НПП «Синевир» бабине літо розпочалось з сьомого жовтня і тривало відповідно до 18 - го. За цей період температура повітря становила в середньому +14,4 °C.

Найбільш тривале бабине літо на високогір'ї Карпат спостерігалося у жовтні 2018 та 2019 років.

Згідно даних спостережень, найтеплішим днем був - 07 жовтня, де максимальна температура досягала +20°C. Середня місячна температура повітря у жовтні цього року становила +9,9°C., а найхолоднішим днем – 21 жовтня, коли мінімальна температура опустилась під ранок до - 4°C.

Кількість днів з короткочасними, періодичними дощами становили 8, з них 1 день – зливи в супроводі грому (02.10.22 р.)

Тетяна Нірова, наукова співробітниця

Характерною особливістю осені, а саме жовтня є повернення теплих днів на один-два тижні, які називають бабине літо. Бабине літо – це народна назва періоду від кількох днів до трьох тижнів з теплою та сонячною погодою, що настає восени після тривалого холодного періоду. Ознакою бабиного літа є павутини, що літає в повітрі. Її виділяють павуки різних родин. За однією із версій саме від павутини, що літає, та міфологічної баби і походить назва бабине літо.

У парку пройшов навчальний семінар

Нешодавно у Національному природному парку «Синевир» відбувся навчальний семінар щодо використання фотопасток під час зимового моніторингу ссавців. На зустрічі, менеджер з моніторингу, досліджень та SMART Франкфуртського зоологічного товариства Ростислав Журавчак, ознайомив відповідальних осіб з кожного ПНДВ парку із завданням зимового моніторингу великих хижих ссавців.

Насамкінець підведені підсумки попереднього зимового моніторингу WLCM-22 основні методичні

Курсанти відвідали озеро Синевир

Для студентів, які нині проходять навчання в Національній академії сухопутних військ імені Петра Сагайдачного, було організовано екскурсію по мальовничих та цікавих місцях НПП «Синевир», а саме – найбільшого об'єкта природного походження в Українських Карпатах – озера Синевир.

Більшість курсантів вперше мали можливість побувати в найцікавіших куточках Карпат, спостерігати за мальовничими краєвидами природно-заповідного фонду та ознайомитися з історико-культурними місцями національного парку.

Високі гори, кришталево чиста вода річок та озер, високі дрімучі дерева смереково-ялинового лісу, дики звірі все це надовго залишиться у пам'яті молодих військовослужбовців та майбутніх захисників нашої країни.

Вони із неабиякою цікавістю та захопленням слухали розповіді та легенди про мальовниче озеро Синевир, які до них доносила екскурсоводка НПП «Синевир» – Віра Нірова.

Вона зауважила, що екскурсія з ста двадцятьма молодими, веселими, бадьорими, а інколи й жартівливими майбутніми офіцерами, була найпопулярнішою в її практиці.

Федір МАТИЧИН, начальник відділу рекреації

Любов ТІЛЬНЯК, екскурсоводка